SiR communicatie & participatie

Verslag participatietraject realisatie MFA Raamsdonksveer-Noord

Januari 2024 – juni 2024

Datum: 12 augustus 2024

Gemeente Geertruidenberg

Aanleiding

In de wijk Raamsdonksveer-Noord van gemeente Geertruidenberg wordt gewerkt aan een nieuwe multifunctionele accommodatie (MFA). Op dit moment zijn er drie basisscholen in de wijk, die allemaal aan vernieuwing toe zijn. Het idee is ontstaan om de basisscholen onder te brengen in één gebouw. Hier is kinderopvang en een nieuwe gymzaal aan toegevoegd, waardoor het een MFA wordt.
Met de keuze dat er een MFA in de wijk komt, in plaats van een gebouw met alleen de basisscholen, ontstaat er wellicht ook ruimte om andere functies op te nemen in het gebouw. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zorgfuncties zoals een fysiotherapeut, een ontmoetingsruimte of ruimte voor verenigingen. De gemeente vindt het belangrijk dat deze aanvullende functies aansluiten bij waar de wijk behoefte aan heeft. En de MFA een hart van de wijk vormt.

De realisatie van de MFA is een project met meerdere fasen. Waarvan nu de eerste fase is doorlopen. Waar we in deze fase naartoe hebben gewerkt is een samenwerkingsovereenkomst met een programma, dat tot stand is gekomen in samenwerking tussen de gemeente en de belangrijkste partners, waarin helder wordt beschreven hoe de multifunctionele accommodatie én het omringende, bijbehorende terrein bijdragen aan de volgende criteria:

- goed onderwijs en goede kinderopvang
- verbetering van het welzijn van de bewoners
- een antwoord bieden op de sociaal-maatschappelijke behoeftes in Raamsdonksveer Noord

Wijkproblematiek

In de wijk Raamsdonksveer-Noord speelt het een en ander aan sociaal-maatschappelijke problematiek. Denk hierbij aan drugsgebruik en drugsafval, overlast en criminaliteit. De ambitie van de gemeente is dat de MFA een rol kan spelen in het verminderen van deze problematiek.

Doel van de participatie

Door te participeren met de omgeving is, in deze fase van het project, de wens om op te halen waar de behoeftes van de wijk liggen op het gebied van welzijn en sociaal-maatschappelijke functies. Zodat er gekeken kan worden naar wat er mogelijk is om hier over op te nemen in het programma.

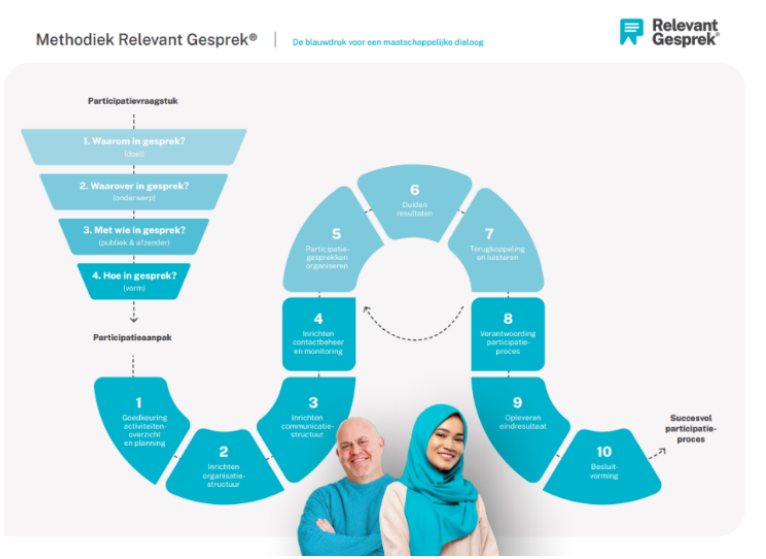
Het besluit over welke vorm de MFA krijgt, ligt bij de gemeenteraad. Door nu al te participeren over de behoeftes van de wijk, kan er een onderbouwd advies worden meegegeven. Over waarom welke aanvullende functies wel of niet wenselijk zouden zijn in het gebouw.

Participatieaanpak

Van oktober tot en met december 2023 is er gewerkt aan het maken van een participatieaanpak. Voor het betrekken van de omgeving bij de realisatie van de MFA om te komen tot een samenwerkingsovereenkomst met programma. De participatieaanpak is gemaakt in samenwerking met SIR communicatie & participatie.

Dit hebben we gedaan aan de hand van de vier sleutels van het Relevant Gesprek®. Samen doorliepen we de vragen:

1. Waarom in gesprek?
2. Waarover in gesprek?
3. Met wie en als wie in gesprek?
4. Hoe in gesprek?

Op basis van de antwoorden op de vragen ontwikkelden we een participatiematrix. De matrix lijnt het participatietraject uit voor deze projectfase en werd gebruikt als basis voor de uitvoering van de participatie.

De aanpak die is opgesteld is opgedeeld in twee participatierondes. Eerst een inventariserende ronde om op te halen aan wat voor soort functies de wijk behoefte zou hebben in de MFA. En vervolgens een ronde waarin keuzes gemaakt worden over de functies. De volledige matrix met antwoord op de vier sleutelvragen voor beide rondes is te lezen in bijlage 1.

Scope van het vraagstuk

Bij het maken van de participatieaanpak is er veel aandacht besteed aan het vaststellen van de scope. Omdat de gemeente veel kansen zag voor het vergroten van de leefbaarheid in de wijk, was het risico dat de scope te groot werd gemaakt voor dit specifieke project. Daarom hebben we de participatievraag teruggebracht naar de behoeften vanuit de wijk, waar aanvullende functies in de MFA of het omliggende terrein direct aan bij konden dragen. Zodat de MFA niet alleen bijdraagt aan goed onderwijs, maar ook zorgt voor verbetering van de leefbaarheid in de wijk.

Daarnaast hebben we vastgesteld dat de participatie met de omgeving niet ging over de invulling van onderwijs en kinderopvang. Hier is voor gekozen omdat de kennis over goed onderwijs en goede kinderopvang voornamelijk zit bij de partijen die hier verantwoordelijk voor zijn: de schoolbesturen en Partou. Daarom was het niet nodig om de wijk hierover te bevragen.

Wisseling betrokkenen gemeente

Gedurende de looptijd van het project is er een wisseling geweest in wie er vanuit de gemeente betrokken bij en/of verantwoordelijk was voor het project. Dit betekende dat de projectleider die betrokken was bij het maken van de aanpak (in de maanden januari en februari) niet de uitvoering van de participatie rondom dit project deed. De keuzes die zijn gemaakt en vastgelegd in de participatiematrix, zijn de rest van het project gehanteerd voor de uitvoering.

Participatieronde 1: Enquête

De eerste participatieronde, was het ophalen van de wensen voor aanvullende functies vanuit de wijk. En dan met name de focus op welzijn en leefbaarheid van de wijk. Hiervoor werden de wijkbewoners, verenigingen uit de wijk, en andere direct betrokkenen bij de wijk voor uitgenodigd (zie participatiematrix in bijlage 1).

De vragen die gesteld werden gingen over hoe de wijk Raamsdonksveer-Noord op dit moment ervaren werd, aan wat voor soort functies behoefte was en er konden concrete ideeën worden aangedragen. Verder was er ook ruimte om zorgen en kansen voor de wijk aan te kaarten.

Situatieschets

De enquête was online in te vullen van 3 april tot en met 24 april 2024. Ook was de enquête één dag fysiek in te vullen, hiervoor stonden betrokkenen vanuit de gemeente, samen met vrijwilligers van Surplus in één van de basisscholen.

Om de enquête door zoveel mogelijk betrokkenen in te laten vullen, is deze via de volgende kanalen verspreid:

- Landingspagina op de gemeentelijke website
- Promotie op de social media kanalen van de gemeente
- Bericht in het huis-aan-huisblad
- Posters met een QR-code in de lokale supermarkt, gymzaal, scholen, buurthuis de Schelf en benzinepomp
- Persoonlijke brief aan alle wijkbewoners
- Winactie onder bewoners die een poster met QR-code naar de enquête voor het raam hingen

Uiteindelijk is de enquête door 290 respondenten ingevuld. Waarvan bijna de helft een leeftijd had tussen de 21 en 40 jaar. En iets meer dan een derde tussen de 41 en 65 jaar. Ook woonde bijna 90% in de wijk Raamsdonksveer-Noord zelf. Waarvan 63% al langer dan 10 jaar.

Resultaten

Uit de enquête kwam naar voren dat de wijk op dit moment door het grootste deel van de respondenten positief ervaren wordt. De respondenten waren het positiefst over het groen in de wijk. De verkeersveiligheid kwam naar voren als negatiefste aspect. Ook was er ruimte voor verbetering in de seniorvriendelijkheid en het contact tussen de wijkbewoners.

Het overgrote deel van de respondenten was van mening dat een MFA zou kunnen bijdragen aan het fijn wonen in de wijk. De behoefte voor functies was uiteenlopend. De thema's die het vaakst naar voren kwamen waren:

- Ontmoeten
- Zorg en welzijn
- Sport en spel
- Groen

En bijna twee derde van de respondenten zou hier (misschien) zelf ook een bijdrage aan willen leveren.

Er werden al veel goede ideeën gegeven voor specifieke functies die eventueel opgenomen zouden kunnen worden. Maar soms waren er ook zorgen over de komst van de MFA in de wijk. Bijvoorbeeld dat de toevoeging van extra activiteiten in het gebouw ten koste zou gaan van de kwaliteit van het onderwijs. Of dat wanneer er

bezoekers in het gebouw kwamen, dit via een andere ingang moest dan de ingang van de schoolkinderen in het kader van de veiligheid.

Tot slot konden de respondenten zich via de enquête aanmelden voor de nieuwsbrief en aangeven of ze graag verder mee wilden praten over de MFA in de volgende participatieronde. Hier kwamen ruim 60 aanmeldingen voor binnen.

Wisseling projectleiders

Tijdens deze participatieronde vond er een wisseling van projectleiders vanuit gemeente Geertruidenberg plaats. Hierdoor kostte de voorbereiding van de enquête, en het uitzetten hiervan, langer dan initieel gepland.
Door slim te plannen, is deze vertraging zoveel mogelijk terug gewonnen tijdens verwerken van de resultaten en de voorbereiding van de tweede participatieronde.

Eindresultaat

Het eindresultaat van deze eerste ronde was een brede inventarisatie van de aanvullende functies voor in de MFA, waar vanuit de wijk behoefte aan was.

Deze zijn uitgewerkt in een rapportage en praatplaten. De praatplaten gaven de resultaten visueel weer.

Terugkoppeling

De eerste participatieronde werd afgesloten met een terugkoppeling richting de deelnemers.

Kort na de enquête is er een korte procesupdate gegeven aan de omgeving. Hierin werden de deelnemers bedankt, werd een korte samenvatting gegeven van hoeveel deelnemers er waren en het vervolgproces werd geschetst.
Vervolgens werd er ook een inhoudelijke terugkoppeling gegeven, waar dieper in werd gegaan op de resultaten van de enquête. En wat er in het vervolg van het project mee gedaan zou worden. De terugkoppeling werd gedeeld op de gemeentelijke website en via de nieuwsbrief voor alle geïnteresseerden.

Participatieronde 2: Wijkgesprek

In de eerste participatieronde zijn de behoeften voor in de MFA breed opgehaald in de wijk. Om van deze brede inventarisatie tot concretere ideeën te komen, is er een wijkgesprek georganiseerd.

Het wijkgesprek vond plaats op 11 juni met vertegenwoordigers van de verschillende belangen. Denk hierbij o.a. aan inwoners, ondernemers, verenigingen, onderwijs, kinderopvang en de gemeente Geertruidenberg. Alle aanwezigen waren persoonlijk uitgenodigd via de gemeente.

Inwoners die de wijk wilden vertegenwoordigen konden zich hier in de enquête voor aanmelden. Hier waren ruim 60 aanmeldingen voor. Er was daarom niet genoeg plek voor iedereen die zich had opgegeven om mee te doen aan het gesprek. Op basis van de motivatie van de deelnemer is er een selectie gemaakt. Iedereen is persoonlijk geïnformeerd of ze wel/ niet mee konden doen aan het wijkgesprek. Voor de overige respondenten die zich hadden aangemeld, is een extra participatieavond georganiseerd. Hierover meer informatie in het volgende hoofdstuk.

Situatieschets

Voor het wijkgesprek kwam de gemeente naar de wijk toe. Het gesprek vond namelijk plaats in één van de basisscholen. In totaal waren er vanuit 10 verschillende perspectieven deelnemers aanwezig, namelijk:

- Partou kinderopvang
- Directie basisscholen
- Bewoners van de wijk
- Jongeren uit de wijk
- Ondernemers uit de wijk
- Verenigingen uit de wijk
- Ouderraad/ MR
- Surplus
- Thuisvester woningcorporatie
- Gemeente Geertruidenberg

Het gesprek werd geleid door twee adviseurs van SIR communicatie & participatie.

Op basis van de vier thema's die uit de enquête naar voren kwamen, zijn we op zoek gegaan naar concrete ideeën voor functies. Hiervoor werden de deelnemers opgedeeld in groepjes, waar verschillende belangen bij elkaar aan tafel kwamen te zitten. Elk groepje had een gespreksleider vanuit de gemeente.

Vooraf waren er vragen en voorbeelden opgesteld om het gesprek op gang te brengen. Ook lagen de praatplaten met de enquêteresultaten op tafel. Zodat de deelnemers deze er tijdens het gesprek bij konden pakken.

Nadat de deelnemers in groepjes een top 3 functies per thema hadden opgesteld, zijn deze ideeën in de volledige groep besproken. Om zo samen te komen tot een definitieve top 3 per thema. Deze ideeën, met bijhorende motivatie kunnen aan de gemeenteraad worden meegegeven als advies, zodat ze dit in hun overweging mee konden nemen wanneer over het vervolg van de MFA een besluit genomen moest worden.

Resultaten

Uit de gesprekken kwamen per thema 3 functies waar de wijk behoefte aan heeft.

Voor het thema *Ontmoeten* was dit:

1. Een grote ruimte voor groepen/ activiteiten
2. Jongerenplek buiten, op het terrein van de MFA
3. Combinatie van sport en cultuur fysiek bij elkaar in het gebouw

Vervolgens ging het gesprek over het thema *Zorg en welzijn.* Hiervoor was de top 3:

1. Een ruimte voor zorgprofessionals met een loket voor vragen
2. Een uitgiftepunt voor medicijnen en medische hulpmiddelen
3. Voorlichting voor groepen

Daarna kwam het thema *Sport en Spel* aan bod. Hiervoor werd de volgende top 3 geformuleerd:

1. Gymzaal beschikbaar stellen voor vele activiteiten/ groepen
2. Uitgebreide buitenspeelplek
3. Sportactiviteiten specifiek organiseren voor jongeren

Tot slot werd het thema *Groen* besproken. Hiervoor werd niet een top 3 opgesteld, maar een top 2:

1. Functioneel groen schoolplein
2. Natuurspeeltuin

Met als kanttekening dat de functies onderhoudsvriendelijk moesten zijn, en niet al ergens anders in de wijk ook waren.

Van het wijkgesprek is ook een verslag gemaakt. Hierin zijn de volledige vragen en uitkomsten van het wijkgesprek te lezen.

Eindresultaat

Het eindresultaat van deze participatieronde was het verslag van het wijkgesprek, met daarin een top 3 van functies die passen binnen elk van de vier thema's.

Terugkoppeling

Ook voor deze participatieronde zijn de resultaten teruggekoppeld aan de omgeving. Hiervoor zijn dezelfde kanalen gebruikt als in de vorige ronde, evenals een update in het huis-aan-huisblad.

Naast de uitkomsten, is ook het vervolgproces geschetst. Zodat de omgeving weet wat er met de uitkomsten gedaan gaat worden. Ook is gedeeld dat er in de volgende projectfase weer geparticipeerd zal worden. En dat hier te zijner tijd over gecommuniceerd zal worden.

SiR communicatie & participatie

Extra participatieronde (uitgevallen)

Omdat er in de enquête veel interesse was voor het wijkgesprek, heeft de gemeente besloten een extra avond te organiseren voor deze geïnteresseerden. Zodat deze positieve energie, en motivatie en vanuit de wijk niet verloren zou gaan.

Tijdens deze avond zou het gespreksonderwerp niet de MFA zijn, maar bredere initiatieven voor de wijk. Die bijvoorbeeld ook nu al door inwoners, ondernemers of verenigingen gerealiseerd konden worden, met behulp vanuit de gemeente of Surplus.
De koppeling met de MFA was nog aanwezig, maar om de verwachtingen van de deelnemers goed te managen, is er gekozen voor deze nieuwe insteek. Deze is helder gecommuniceerd met de omgeving. Dit extra participatiegesprek voor de wijk werd georganiseerd op 3 juli 2024, zodat deze nog voor de zomervakantie, en in dezelfde periode als het Wijkgesprek, gehouden werd.

Uiteindelijk is er besloten om de avond niet door te laten gaan, omdat er te weinig aanmeldingen waren. Er waren slechts 8 aanmeldingen, wat niet genoeg was voor de plenaire insteek van de avond, waarbij verschillende bezoekers met elkaar in gesprek zouden gaan over initiatieven, op basis van waar er vanuit de wijk behoefte aan was.

De personen die zich wel aangemeld hadden om naar de avond te komen, hebben een uitnodiging ontvangen voor een persoonlijk gesprek als alternatieve oplossing.

Besluitvorming

De gemeenteraad moet bij het eerst volgende besluitvormingsmoment, voorzien in april 2025, een keuze maken over het vervolg van het project. De uitkomsten vanuit de participatie worden hierin meegenomen. Evenals inhoudelijke input vanuit de samenwerkingspartners. Naar verwachting wordt dit eveneens april 2025 gedaan. De raad beslist uiteindelijk of de MFA er komt en hoe deze eruit komt te zien.

Hoe nu verder?

Voordat de MFA gerealiseerd is, moeten er nog een aantal fases doorlopen worden. Hoe deze er precies uit komen te zien is nu nog niet bekend. Hiervoor wordt te zijner tijd een businesscase opgesteld. Uiteraard wordt de omgeving ook van deze ontwikkelingen op de hoogte gehouden. Voor de projectcommunicatie worden de gemeentelijke website, de nieuwsbrief en eventueel het huis-aan-huisblad gebruikt.

Ook zal er te zijner tijd, en wanneer hier ruimte voor is, opnieuw geparticipeerd worden. Het is nu nog niet bekend voor welke onderwerpen dit wel/niet kan. Maar hier wordt rekening mee gehouden in het vervolgproces. En de kaders waarover wel/niet meegedacht kan worden, worden helder gecommuniceerd.

Pilot

Vooruitlopend op het project startte Surplus Welzijn medio 2024 al met activiteiten in buurthuis De Schelf. Dit is bedoeld om het ‘ontmoeten’ in de wijk te stimuleren. De Schelf wordt een proeftuin voor allerlei activiteiten voor wijkbewoners. Deze activiteiten kunnen later een plaats krijgen in het nieuwe gebouw. Deze pilot wordt voor nu doorgezet.

Bijlage 1 participatiematrix

Waarom in gesprek? Sleutel 1			**Waarover in gesprek?** Sleutel 2	**Met wie in gesprek** Sleutel 3			**Hoe in gesprek?** Sleutel 4
Fase	**Eindresultaat**	**Participatie-doel**	**Participatievraag**	**Publiek**	**Betrokken-heid**	**Afzender**	**Gespreksvorm**
Externe Inventarisatie	Inventarisatie wensen en eisen voor MFA die bijdraagt aan goed onderwijs, welzijn inwoners en vermindering sociaal maatschappelijke problemen.	Kwaliteit (adviseren)	Wat zijn wensen, eisen, problemen waar MFA en het omliggende terrein mogelijk een bijdrage aan kan leveren ten aanzien van: - Goed onderwijs - Verbetering welzijn - Verbetering leefbaarheid in de wijk	Stuurgroep	Meebeslissen	-	Reguliere vergaderingen
				Gemeenteraad	Meeweten	Stuurgroep	Reguliere gemeente kanalen
				Ambtenaren gemeente	Meedenken		Digitale enquête/prikbord
				Wijkorganisaties	Meedenken		
				Beïnvloeders	Meedenken		
			Extra vraag: heeft u interesse om verder mee te denken in een bewonersgroep?	Wijkbewoners	Meedenken		

Waarom in gesprek? Sleutel 1			Waarover in gesprek? Sleutel 2	Met wie in gesprek Sleutel 3			Hoe in gesprek? Sleutel 4
Fase	**Eindresultaat**	**Participatie-doel**	**Participatievraag**	**Publiek**	**Betrokken-heid**	**Afzender**	**Gespreksvorm**
Functies kiezen	Keuzen functies voor MFA die bijdragen aan goed onderwijs, welzijn inwoners en vermindering sociaal maatschappelijke problemen.	Kwaliteit (adviseren)	Met welke functies kan het MFA en omliggende terrein een bijdrage leveren aan welke wensen en eisen ten aanzien van - Goed onderwijs - Verbetering welzijn - Verbetering leefbaarheid in de wijk	Stuurgroep	Meebeslissen	-	Reguliere vergaderingen
				Gemeenteraad	Meebeslissen	Stuurgroep	Reguliere gemeente kanalen
				Bewonersgroep	Meedenken		Bijeenkomst met gebruik van keuzetool
				Ambtenaren gemeente	Meedenken		
				Wijkorganisaties	Meedenken		
				Wijkbewoners	Meeweten		Website gemeente, Huis aan huis/ nieuwsbrieven/mailingen/ kanalen partners
				Beïnvloeders	Meeweten		